

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Estructura de la comunicació
Codi	103026
Crèdits ECTS	6
Curs i període en què s'imparteix	Primer curs, segon semestre
Horari	http://www.uab.cat/servlet/Satellite/informacio-academica/horaris-i-aulari-d-assignatures-1277185686620.html
Lloc on s'imparteix	Facultat de Ciències de la Comunicació
Llengües	català, castellà

Professor/a de contacte

Nom professor/a	María Isabel Fernández Alonso
Departament	Mitjans, Comunicació i Cultura
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	113
Telèfon (*)	93 581 11 95
e-mail	Mariaisabel.fernandez@uab.cat
Horari d'atenció	Dimecres de 16.30 a 17.30 i dijous de 9.30 a 10.30

2. Equip docent

Nom professor/a	Lluís Reales, Salomé Sola, Antoni Vall, Vicenç Rabadan, Mercè Díez
Departament	Mitjans, Comunicació i Cultura
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	111 (Reales i Vall), 317 (Sola i Díez), 409 (Rabadan)
Telèfon (*)	93 581 16 94 (Reales i Vall), 93 581 19 41 (Sola i Díez), 93 581 15 90 (Rabadan)
e-mail	lluis.reales@uab.cat , antoni.vall@uab.cat , salome.sola@uab.cat , josevicente.rabadan@uab.cat , merce.diez@uab.cat
Horari de tutories	Sola: dijous de 12 a 14, Díez: dilluns de 10 a 11 i dijous de 15 a 16.

3.- Prerequisits

És recomanable el seguiment de les informacions d'actualitat sobre el sistema de mitjans, principalment a Catalunya, Espanya i Europa.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Amb aquesta assignatura es pretén introduir l'alumnat en el coneixement dels trets estructurals dels sistemes de mitjans de l'entorn occidental europeu, prestant especial atenció als casos espanyol i català, que s'estudiaran amb especial profunditat perquè l'alumnat conegui a fons l'entramat mediàtic en què normalment desenvoluparà la seva activitat professional. D'aquesta manera, es realitzarà una primera aproximació a l'estudi dels actors econòmics, polítics i socials que conformen o contribueixen a la conformació d'aquests sistemes, sense deixar de banda l'anàlisi del model nord-americà, donat la seva indubtable influència en el desenvolupament dels sistemes mediàtics europeus i llatinoamericans. Tot això sense oblidar la incidència que està tenint Internet en el redisseny de l'estructura de la comunicació a escala nacional i internacional.

De manera eventual es poden incloure aspectes relatius a altres sistemes de mitjans si es produís algun fet d'actualitat particularment rellevant.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències específiques

CE1. *Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.*

Resultats d'aprenentatge

CE 1.2 Identificar els fonaments estructurals del sistema comunicatiu
 CE 1.3 Identificar el sistema de mitjans de comunicació i els grups que han ostentat en un determinat moment el poder d'informar; així mateix poder detallar el marc legal que crea un determinat govern sobre els mitjans de comunicació.
 CE 1.4 Descriure l'estructura dels mitjans de comunicació i les seves dinàmiques.
 CE 1.5 Relacionar l'anàlisi social i els impactes de les noves tecnologies de la comunicació

Competències generals

CG2 Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
 CG3 Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

Competències transversals

CT2 Aplicar el pensament científic amb rigor
 CT7 Gestionar el temps de forma correcta
 CT8 Demostrar esperit crític i autocrític.
 CT10 Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.

6.- Continguts de l'assignatura

- 1- Delimitació conceptual y perspectives teòriques d'aproximació a la matèria
- 2- El sistema de mitjans espanyol
- 3- L'espai català de comunicació
- 4- Principals tendències en els sistemes de mitjans d'Europa Occidental
- 5- El sistema de mitjans nord-americà i el seu impacte a Europa i Amèrica Llatina

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Les dues primeres hores de cada sessió setmanal es repartiran entre classes magistrals a càrrec del professorat —que explicarà els continguts bàsics relatius als blocs temàtics ja apuntats— i posada en comú de qüestions d'actualitat, per la qual cosa es reclamarà una participació activa de l'alumnat, amb els objectius prioritaris d'anar actualitzant els continguts de les classes magistrals i identificar grans temes referents a l'evolució dels sistemes de mitjans a escala internacional. A més, es preveu la participació de convidats experts que siguin coneixedors d'algun dels aspectes que s'inclouen als continguts de l'assignatura.

A la tercera hora de cada sessió setmanal el grup es desdoblarà per desenvolupar les següents activitats:

- 1) Preparació i exposició d'un treball de curs que s'ha de realitzar en grup, tutoritzat per un dels membres de l'equip docent de l'assignatura.*
- 2) Preparació dels temes que tractaran els convidats experts mitjançant l'elaboració de qüestionaris per dinamitzar el debat amb ells.*
- 3) Preparació, realització i correcció dels exàmens d'avaluació continuada.*

A més a més, es desenvoluparan altres activitats de manera flexible, tant a la sessió teòrica, com a la pràctica, que comportaran la discussió de textos acadèmics i/o periodístics per tal d'aprofundir en els continguts exposats a les lliçons magistrals.

8.- Avaluació

Es realitzarà a partir de quatre tipus d'evidències d'aprenentatge:

- 1) Dues proves amb preguntes test i/o molt breus centrades en els continguts tractats a les classes magistrals (incloses les referències a qüestions d'actualitat). La segona prova pot incloure preguntes de qualsevol aspecte ja tractat, no únicament d'aquells continguts explicats després de la realització de la primera prova. Les dues proves representaran un 20% a la qualificació final.
- 2) Qüestionari elaborat en grup per a la preparació de les sessions amb convidats experts. Es valorarà la rellevància i pertinença de les fonts consultades, la capacitat d'anàlisi i comprensió de la documentació, la capacitat per discernir quin són els aspectes clau del tema a tractar, així com la pertinença i claredat de les preguntes formulades. Tindrà un pes del 10% de la qualificació final.
- 3) Treball de curs, que es realitzarà en grup i que representarà el 30% de la qualificació.
- 4) Examen final, amb preguntes de desenvolupament, que pot incloure, a més de les qüestions desenvolupades a les classes magistrals, els continguts tractats en els treballs de grup. Equivaldrà al 40% de la qualificació.

Per aprovar cal haver superat obligatòriament l'examen final i el treball de grup.

Si no es fa l'examen final i/o el treball de grup la qualificació final serà "no presentat" (no es farà mitjana amb la resta de qualificacions).

Si no es fa alguna de les proves que computen un 10% de la qualificació final (exàmens breus i qüestionari) sí es farà mitjana, però es restarà un 10% de la puntuació per cadascuna de les proves no fetes.

En cap cas no es modificaran les dates dels exàmens o de lliurament dels treballs.

9- Bibliografia i enllaços web bàsics

ALMIRON, N. (2009). “Grupos privados propietarios de medios de comunicación en España: principales datos estructurales y financieros”. *Comunicación y Sociedad*, Vol. XXII, núm. 1, Pamplona, p. 243-273.

BECERRA, M. y MASTRINI, G. (2009). *Los dueños de la palabra. Acceso, estructura y concentración de los medios en la América Latina del siglo XXI*. Buenos Aires: Prometeo.

FERNÁNDEZ ALONSO, I. I SANTANA, F. (2000). *Estado y medios de comunicación en la España democrática*. Madrid: Alianza.

HALLIN, D. i MANCINI, P. (2008). *Sistemas de medios comparados. Tres modelos de relación entre los medios de comunicación y la política*. Barcelona: Hacer.

HARDY, J. (2008). *Western Media Systems*. Londres: Routledge.

JONES, Daniel E. (2005): “Aproximación teórica a la Estructura de la Comunicación Social”. *Sphera Publica: Revista de Ciencias Sociales y de la Comunicación*, núm. 5, Murcia: Universidad Católica San Antonio, p. 19-39.

LABIO, A. (2006). *Comunicación, periodismo y control informativo: Estados Unidos, Europa y España*. Barcelona: Anthropos.

MORAGAS, M., FERNÁNDEZ, I., ALMIRON, N., BLASCO, J.J., CORBELLA, J., CIVIL, M. i GIBERT, O. (eds.) (2009). *Informe de la comunicació a Catalunya 2007-2008*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

REIG, R. (2010). *La telaraña mediática: cómo conocerla, cómo comprenderla*. Sevilla, Zamora: Comunicación Social.

Revista *Noticias de la Comunicación* (<http://www.noticom.es/>)

Revista *Comunicació 21* (<http://comunicacio21.cat/>)

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: 13, 23, 33, 14, 24, 34 i 54

Cadascun dels grups que imparteix l'assignatura farà pública la programació de l'assignatura al corresponent espai del campus virtual.